

๒๐ ค.ค. ๒๕๖๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๔๖

๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

สนง.ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
เลขที่รับ ๒๒/๒๕๖๓
☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป ☐ กลุ่มงานมาตรฐาน
☐ กลุ่มงานส่งเสริม ☒ กลุ่มงานกฎหมาย
☐ กลุ่มงานการเงิน
กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
๑๒ ค.ค. ๖๓

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วย
การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๔๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑
ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๓๑๒
ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด
๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน
ของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเคร่งครัด พร้อมทั้งให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔
ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๒/๑ ข้อ ๑๘ และยกเลิกข้อ ๑๔ ซึ่งมีผลให้หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับ
ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๔๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้มีการแจ้ง
ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓) ซึ่งผ่านมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว
ส่งผลให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นประสบกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยถูกต้อง และสอดคล้องกับระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔
แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงยกเลิกหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๔๒
ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๔๔ ลงวันที่
๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การชี้คำวินิจฉัยคดีแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิด
ต่อบุคคลภายนอก และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๓๗ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖

/เรื่อง ชักข้อม...

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และขอให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือปฏิบัติตามหมวด ๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ให้ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ หากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ ให้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทย

๒. กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ถือปฏิบัติตามหมวด ๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยอนุโลม

สำหรับหลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยอนุโลม ในกรณีที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่น อันที่มินอกเหนือจากประกาศดังกล่าว ให้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้ การชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกที่เป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้ว ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ยื่นคำขอโดยเร็ว ไม่ต้องรอผลการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก่อน

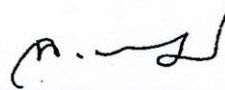
๓. สำหรับการดำเนินคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง) และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๑๒ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง

/ราชการส่วน...

ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทาง
ในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้นายอำเภอ รวมทั้งแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจิตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. / โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๖
ผู้ประสาน ภูมิพิสุทธิพงศ์ เพียรธรรม

เลขที่ ๑๙๖๘
วันที่ ๒๕-พ.ค. ๒๕๖๑
ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑

1116
2 พ.ค. 2561
B๐

สำนักงานปลัด
เลขที่ 2138
วันที่ 7 พ.ค. ๒๕๖๑
เลข 1153

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน
วันที่ 4 พ.ค. 2561
เลขรับ 16908

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คำนวณที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๔๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๔๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐
๕. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๓๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้อินยัมมติคณะรัฐมนตรี (๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ และ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐) เกี่ยวกับเรื่อง การยุติการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง และมติคณะรัฐมนตรี (๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐) เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔) เกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง ตามหนังสือที่อ้างถึง ๕ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งระเบียบฯ ดังกล่าวได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งและคดีปกครอง รวมทั้งองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะแล้ว ดังนั้น เพื่อให้มติคณะรัฐมนตรีมีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับระเบียบฯ ดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ (เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ (เรื่อง แนวทางการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ (เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) (ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔) และเห็นชอบแนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณี ...

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่าง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีใกล้ขาดอายุความ

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีใกล้ขาดอายุความหรือใกล้พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีและยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๓ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มิแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรถูกดำเนินการในลักษณะที่เอาผิดเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้กฎหมายหรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัยอันคำให้การ หรือขาดนักพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความสะดวกของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้ว ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๒. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ (เรื่อง การกำหนดหลักการและปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง) (ตามหนังสือที่อ้างถึง ๕) และเห็นชอบแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง ดังนี้

๒.๑ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครอง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก้ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาล และทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

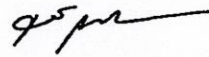
๒.๒ กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานเจ้าของเรื่องโดยตรง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้คำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๓ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรีและไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้คำให้การแก้คำฟ้อง เสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความเห็นแล้วกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมาและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ถ้วนที่สุด

ที่ มท 0102/ 3923

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๑๕๐๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th (กรุณา/อริศรา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

(นายทรงกร กาญจนะจิตตา)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- 4 พ.ค. 2561

2044

- ๕ ๓๕ ๒๕๖๒

๒๐

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 3629
วันที่ - ๕ ส.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๐.๐๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐
วันที่ - 6 ส.ค. 2562
เลขที่ 9535

๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เห็นชอบ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินคดีตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน จึงได้นำแนวทางในการดำเนินคดีในเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

๑. แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่างให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าว มีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีใกล้ขาดอายุความ

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีใกล้ขาดอายุความหรือใกล้พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๓ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มิแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือเสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอาर्डเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้จักกฎหมาย

หรือความหลงลืม หรืออาจขาดบังคับคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความสะดวกของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้วส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๒. แนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง ดังนี้

๒.๑ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครอง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก่ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาล และทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

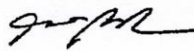
๒.๒ กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานเจ้าของเรื่องโดยตรง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้คำให้การแก่คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๓ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีปกครองในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรีและไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้คำให้การแก่คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้วยกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครอง และดำเนินการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ รับทราบเรื่องดังกล่าวตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ นค ๐๑๒๒ 3434

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

(นายทรงกร กาญจนะจิตรป)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- ๒ ๒ ๒ -

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (ณัฐษา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่สมควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คดี” หมายความว่า คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีประเภทอื่นซึ่งมิใช่คดีอาญา และคดีซึ่งต้องดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับข้อโต้แย้งดังกล่าว

“คู่กรณี” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งมีข้อพิพาทระหว่างกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑

คณะกรรมการ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี” เรียกโดยย่อว่า “กยพ.” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองอธิบดีอัยการ สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ ที่อัยการสูงสุดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ

(๒) พิจารณาชี้ขาดความเห็นแย้งกรณีอัยการสูงสุดเห็นว่าควรยุติการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๔) เสนอแนะความเห็นและแนวทางปฏิบัติในการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ การดำเนินคดี และเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) เรียกให้คู่กรณี หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน จัดทำคำแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) วางระเบียบหรือแนวปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบนี้เป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การพิจารณาชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ สำนักงานอัยการสูงสุด ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานจากคู่กรณีทุกฝ่าย เพื่อความเห็นเสนอต่ออัยการสูงสุดในการดำเนินการตามระเบียบนี้

(๒) เรียกให้คู่กรณี หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน จัดทำคำแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) เข้าตรวจหรือดำเนินการให้มีการตรวจสอบสถานที่ หรือยานพาหนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) ปฏิบัติงานธุรการ งานการประชุม และจัดทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการ

(๕) รวบรวมและจัดทำงานวิชาการของคณะกรรมการ และศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ

(๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

(๗) ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินการตาม (๒) และ (๓) ให้ผู้กรณีเป็นผู้ชำระตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๐ ค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุม เบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานอัยการสูงสุด

หมวด ๒

การพิจารณาข้อพิพาทเพื่อยุติการดำเนินคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๑ เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้กรณีฝ่ายที่เรียกร้องแจ้งข้อเรียกร้องหรือข้อโต้แย้งสิทธิไปยังผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้อง โดยระบุให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อเรียกร้อง หากผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องเห็นว่ามีความพยานหลักฐานว่าตนต้องรับผิดชอบและไม่ติดใจโต้แย้งในเรื่องจำนวนค่าเสียหาย ให้ผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องดำเนินการตามข้อเรียกร้องหรือชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้กรณีฝ่ายที่เรียกร้องให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ข้อพิพาทตามข้อ ๑๑ ไม่อาจยุติได้ภายในเวลาอันสมควรเนื่องจากผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องปฏิเสธหรือไม่ยอมชำระหนี้ ให้ผู้กรณีฝ่ายที่เรียกร้องเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดภายในอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

หนังสือเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ลงนามโดยบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนของผู้กรณีฝ่ายที่เรียกร้อง ในกรณีที่มอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทน จะต้องมีหลักฐานการมอบอำนาจแสดงประกอบด้วย

เมื่อผู้กรณีฝ่ายที่เรียกร้องเสนอข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดภายในอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้ผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องยกอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีขึ้นต่อสู้ภายหลัง

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุความหรือกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามวรรคสาม ในกรณีส่งหนังสือเสนอข้อพิพาททางไปรษณีย์ ให้กระทำโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และให้ถือว่าวันที่ส่งหนังสือเสนอข้อพิพาทแก่เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นหนังสือเสนอข้อพิพาทต่อสำนักงานอัยการสูงสุด

ให้นำความในข้อนี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องได้ใช้สิทธิเรียกร้องแย้งด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับหนังสือเสนอข้อพิพาทจากคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องแล้ว ให้พิจารณาหนังสือแจ้งข้อเรียกร้องของคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องไปยังคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องเพื่อให้ชี้แจง แก่ข้อเรียกร้องดังกล่าว ในกรณีนี้ให้คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลว่าจะรับหรือ ปฏิเสธความรับผิดชอบที่ถูกเรียกร้องภายในระยะเวลาที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องมิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องสละสิทธิในการชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผล เกี่ยวกับข้อพิพาทที่ถูกเรียกร้อง และให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๔ ในการพิจารณารับข้อพิพาท ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเปิดโอกาสให้คู่กรณีรับทราบ ข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ รวมทั้งชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบข้ออ้างหรือข้อเถียง ของตนตามควรแก่กรณี

ข้อ ๑๕ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีอำนาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีได้ตกลงกัน หรือ ประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท

ข้อ ๑๖ เมื่ออัยการสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามข้อเรียกร้องในข้อพิพาท เรื่องใดแล้ว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบ เพื่อให้คู่กรณีได้มีโอกาส เจรจากตกลงกันหรือแสดงเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยดังกล่าว และให้คู่กรณีแจ้งผลการเจรจาตกลง หรือเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยภายในระยะเวลาที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ในกรณีที่คู่กรณีทุกฝ่ายเห็นพ้องกับคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ให้คำวินิจฉัยนั้นเป็นอันยุติและ ยุกพ้นคู่กรณี และให้คู่กรณีถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดดังกล่าวต่อไป

ในกรณีที่ปรากฏว่าคู่กรณีทุกฝ่ายเห็นพ้องกับคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดภายในระยะเวลา ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง หรือคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้แสดงเหตุผลโต้แย้งคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาชี้ขาดต่อไป

ข้อ ๑๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาข้อพิพาทของคู่กรณีและมีคำวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดเป็นที่สุด และให้สำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวให้คู่กรณีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับรองมติเกี่ยวกับข้อพิพาท เพื่อให้คู่กรณีถือปฏิบัติตาม คำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวต่อไป

เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดให้คู่กรณีทราบแล้ว หากปรากฏว่าคู่กรณี ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาด ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งมีหนังสือแจ้งให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ

เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งเตือนคู่กรณีฝ่ายที่ ต้องรับผิดชอบให้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว หากคู่กรณีฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ให้มีหนังสือเสนอให้ประธานกรรมการมีหนังสือถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้มีอำนาจกำกับหรือควบคุมดูแล หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเพื่อแจ้งให้คู่กรณีฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว และหาก ยังคงเพิกเฉยอยู่อีกให้ประธานกรรมการเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาล้างการตามความเห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการอาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของบุคคลภายนอกซึ่งไม่อาจยุติได้ในฝ่ายบริหาร คณะกรรมการจะไม่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

ข้อ ๑๙ การทบทวนคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการจะกระทำได้เมื่อมีพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญและไม่อาจเสนอได้ก่อนการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดจัดทำรายงานสรุปคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบทุกหกเดือน

หมวด ๓

การพิจารณาดำเนินคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในทางแพ่งหรือกรณีที่หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีเรื่องนั้นโดยตรงดำเนินการ

รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินธุรกิจการค้าหรือการบริการเป็นปกติธุระ และมีข้อพิพาทอันเกี่ยวกับธุรกิจการค้าหรือการบริการนั้น อาจดำเนินคดีเองโดยไม่ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการดำเนินการก็ได้

ในการดำเนินการฟ้องร้องคดีทุกประเภท ให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนและรีบส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการก่อนครบกำหนดอายุความไม่น้อยกว่าสามเดือนเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือรับผิดชอบดำเนินคดีเองตามวรรคสอง หน่วยงานของรัฐดังกล่าวอาจว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อช่วยดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อพิพาทที่มีความจำเป็นจะต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคเฉพาะในประเด็นอันเป็นสาระสำคัญแห่งคดีหรือเป็นการดำเนินคดีในต่างประเทศ หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดำเนินคดีได้

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีนั้นหน่วยงานของรัฐอยู่ในฐานะเสียเปรียบหรือการดำเนินคดีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่คุ้มค่า ให้แจ้งฐานะคดีและความเห็นควรยุติเรื่องให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา หากหน่วยงานของรัฐเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของพนักงานอัยการให้การดำเนินคดีเรื่องนั้นเป็นอันยุติ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการตามข้อ ๒๒ ให้แจ้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ และให้พนักงานอัยการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณา

ถ้าอัยการสูงสุดเห็นพ้องกับหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป แต่หากอัยการสูงสุดเห็นแตกต่างจากความเห็นของหน่วยงานของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นพ้องกับความเห็นของอัยการสูงสุด มติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานของรัฐ แต่หากคณะกรรมการเห็นควรให้ดำเนินคดีต่อไป ให้อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการอัยการประกาศกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ

คดีใดจะขาดอายุความฟ้องร้อง ให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความ โดยไม่ต้องรอผลการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

ข้อ ๒๔ ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์ฎีกา การยื่นคำให้การ และการยื่นคำร้องอื่นใดโดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งกับเอกชนเป็นคดีปกครองหรือกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นคู่กรณีในคดีปกครอง ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคู่กรณีส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีปกครองโดยตรงดำเนินการ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีเจ้าหน้าที่หรือนิติกรซึ่งมีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว และประสงค์จะดำเนินคดีเอง ก็ให้ดำเนินการได้

ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีปกครองโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในคดีแพ่งหรือคดีปกครองที่ต้องใช้พยานหลักฐานในการระงับข้อพิพาทก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการโดยตรงดำเนินการ

ให้นำความในข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๗ การพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ และการพิจารณาชี้ขาดการดำเนินคดีทั้งปวง ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการตามระเบียบนี้เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาชี้ขาดต่อไป และให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการ

ไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ เป็นกระบวนการพิจารณาของพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการตามระเบียบนี้ด้วย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ การบังคับตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่ยังคงดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี